

Nykøbing F., oktober 2020

Kære alle

Tak for sidst til de af jer, der deltog i årets landemodegudstjeneste og det efterfølgende, afkortede landemode i Maribo Domkirke lørdag den 3. oktober. Og tillykke til vinderen af årets initiativpris, "Alle kan synge salmer", udendørs fællessang i Saksøbing under coronanedlukningen. Tak også til Den Gamle Smedje i Saksøbing, der har kreeret og venligst doneret prisen.

Det var godt at se og mærke, at vi trods alt med afstand kan mødes i kirken til gudstjeneste, selvom coronaviruset fortsat er en blind passager i vores dagligdag. Sociale arrangementer aflyses, og mange møder udskydes på ubestemt tid, indtil smittetallene falder. Således måtte vi også blot en uge inden landemodet aflyse arrangementet i Bangs Have.

Vi må erkende, at retningslinjer og nye restriktioner er en uforudset faktor i vores hverdag i denne tid, og desværre ser det ud til, at corona vil sætte dagsordenen for vores hverdag lang tid endnu. Vi skal passe på hinanden som individer, samtidig med at vi også skal passe på vores fællesskab. Det er en hårfin balancegang, og selvom der er retningslinjer for folkekirken, der er godkendt af Ældre- og Sundhedsministeriet, er der fortsat individuelle beslutninger, der skal træffes.

Rundt omkring i stiftet kan jeg se og høre, at der er emner som altergang, salmesang og julegudstjenester, der debatteres og volder vanskeligheder.

Altergang

Af Kirkeministeriets vejledning fremgår det, at "ansatte og andre personer, der er tilknyttet lokalerne, skal bruge handsker ved udlevering af ikke-emballerede fødevarer, hvis fødevarerne berøres med hænderne". Desuden opfordres man til nøje at overveje, hvordan nadverritualet kan gennemføres sundhedsmæssigt forsvarligt, for eksempel ved at anvende engangsservice, og ved at pakke spise og drikke ind stykvist.

Jeg kan konstatere, at netop gennemførelsen af højmessens nadverritual giver anledning til mange overvejelser og bekymringer rundt omkring. Nogle steder har man valgt at undlade nadvermåltidet. Andre steder har man valgt at genoptage altergangen med de lange udsigter til et liv uden corona. Nogle steder pakkes oblaten ind i cellofan, og andre steder er oblaten placeret i et engangsbæger inden gudstjenesten, så præsten ikke kommer i berøring hermed. Nogle steder står man op under altergangen, mens man andre steder gennemfører kontinuerlig altergang på række med to meters afstand.

En anden måde at gennemføre altergangen på under skyldig hensyntagen til smitterisikoen er at lade menigheden blive siddende på kirkebænken, mens præst og/eller kirketjener kommer med vin og brød, der er anrettet i to bægere forud for gudstjenesten. Herefter indtages nadvermåltidet på kirkebænken samtidig med præsten. Det autoriserede ritual følges, blot bliver menigheden siddende på kirkebænken under hele gudstjenesten. Bortset fra erfaringer med gangbesværede, der ikke kan bevæge sig op til alteret, har vi i den danske folkekirke ikke tradition for at holde altergang på denne måde. Det kan imidlertid være en god måde at inkorporere forholdsregler og sikre gudstjenestens sammenhængskraft på samme tid. Det opleves betydningsfuldt, at der i kirkens ritualer er omtanke for de svage og udsatte, og at sikkerheden er vores fælles interesse.

Præsten og menighedsrådet planlægger i samarbejde de praktiske opgaver i kirken. Om og i givet fald hvordan I vælger at gennemføre altergangen, skal der ikke søges om tilladelse til hos biskoppen, såfremt det autoriserede nadverritual anvendes. Hvis der derimod ændres i det autoriserede nadverritual ved brug af for eksempel en ikke-autoriseret nadverbøn, skal der søges om tilladelse hertil. Menighedsrådet er ansvarlig for, at sundhedsmyndighedernes retningslinjer i kirkerummet overholdes, og præsten, der er født medlem af menighedsrådet, er ansvarlig for forvaltningen af sakramenterne. Vi må alle gøre vores bedste for at holde modet oppe og skabe forsvarlige rammer for det kirkelige fællesskab.

Salmesang

Der er ikke ændret i retningslinjerne, hvad angår salmesang. Det er fortsat muligt at synge i kirken, når afstandskravet med en person per fire kvadratmeter og mindst 2 meters afstand mellem personer målt fra næsetip til næsetip er overholdt. Det er vigtigt at være meget opmærksom på at afstanden overholdes, ikke kun under gudstjenesten eller den kirkelige handling, men også både før og efter.

Højtider med restriktioner

Det er snart allehelgen og jul, de to højtider på året, hvor der traditionelt er flest mennesker i kirken. Det kan blive en udfordring at skabe forsvarlige rammer for højtiderne i år, og derfor må der tænkes kreativt. Særligt til jul kan det blive nødvendigt at tænke i alternative løsninger: Digitale julegudstjenester, bookingsystem til kirkens gæster eller julepakker og – breve, der kan uddeles i sognet. Til formålet har stifternes kommunikationsansatte sammen skrevet et idékatalog med forslag til, hvordan man kan markere de kirkelige højtider med coronarestriktioner. Der er link til artiklen i dette nyhedsbrev: <https://www.lfstift.dk/nyheder-fra-stiftet/nyheder-2020/inspiration-hoejtider-med-coronarestriktioner>

Desuden vil jeg opfordre jer til at holde øje med Facebookgruppen "Den Digitale Kirke", hvor der på tværs af hele landet deles ideer til- og svares på spørgsmål om, hvordan man kan være kirke i en digital tidsalder. Her var der i sidste uge et webinar om, hvordan man kan bruge bookingsystemer til julegudstjenesterne. Du kan se webinaret her:

<https://www.facebook.com/groups/1929379017192638/>

I sidste uge afholdt stiftet i samarbejde med to andre stifter et kursus om digitale gudstjenester under corona. Oplæggene på kurset kan ses på via dette link:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLQflgrfpnc76P2L5L4eZFzK4D0xt0d5yH>

Ny bog om stiftets fremtid

Lørdag den 3. oktober udkom en ny bog om stiftet, som jeg før har omtalt i nyhedsbrevet. Den hedder *Vel mødt under sky på kirkesti. Udfordringer og muligheder i Lolland-Falsters Stift*. Den er skrevet af en række forskellige kirkelige aktører i Lolland-Falsters Stift og byder på analyser af udviklingen i stiftet, peger på nogle af de fælles udfordringer, vi står over for i nær fremtid og byder på idéer til, hvordan vi kan møde fremtidens udfordringer og hvilke muligheder, der er for at tilpasse og udvikle kirkelivet.

Det er mit ønske, at alle med interesse for folkekirken på Lolland-Falster vil bruge bogen til at danne sig sine egne holdninger til, hvordan kirkelivet i fremtiden skal se ud. Der er ingen nemme løsninger, men der er fælles situationserkendelse og bud på, hvordan vi kan komme videre. Ting sker ikke ved at én person gør meget, men ved at mange gør lidt. Det er min tanke med bogen.

Vel mødt under sky på kirkesti udleveres gratis til stiftets menighedsrådsmedlemmer, nye som gamle, og til stiftets præster. Hvis I ikke allerede har fået bogen til jeres menighedsråd, så henvend jer til stiftsadministrationen. Ønsker flere at få et eksemplar, kan den også købes i stiftsadministrationen for 100 kroner plus porto. Til bogen findes en lille pixi-udgave, der er gratis. Den kan man ligeledes få ved at henvende sig til stiftsadministrationen i Nykøbing F. eller via mail: lfstift@km.dk.

Navnenyt

Stillingen som pilgrimspræst vil i en kortere periode blive varetaget af Charlotte Louise Backhaus, der vil blive ordineret i Maribo Domkirke den 22. oktober 2020 klokken 17.00. Alle er velkomne.

Efter mange års stor indsats har Kasper Høyer besluttet at trække sig fra posten som religionspædagogisk konsulent i stiftet. Han vil dog fortsat være medlem af stiftsrådets religionspædagogiske udvalg. I rollen som religionspædagogisk konsulent indtræder nu sognepræst i Nysted-Vantore, Ida Støckel Rolle. Du kan læse mere om hendes tanker og ønsker for arbejdet i det aktuelle nyhedsbrev.

Pas godt på jer selv og hinanden. I ønskes alle en god oktober måned.

Venlig hilsen

Marianne Gaarden,
biskop